

Asia: VN/32678/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiinteistötyönantajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetusalunnoksesta, joka koskee rakennustyön turvallisuutta. Yhdistys toimii kiinteistöalan työnantajayritysten työmarkkinajärjestönä ja kiinteistöpalvelualan yritysten toimialajärjestönä. Yli satatuhatta henkilöä työllistävä kiinteistöpalveluala on yksi suurimmista palvelualoista Suomessa.

Kiinteistötyönantajat ry edustaa laajaa joukkoa kiinteistöpalvelualan yrityksiä, joilta muun muassa rakennusalan toimijat hankkivat rakennustyömailleen siivous- ja kiinteistöhuoltoon liittyviä palveluita.

Kiinteistötyönantajat ry kiinnittää lausunnossaan huomiota erityisesti asetuksen soveltamisalaa koskeviin säännöksiin ja niiden vaikutuksiin kiinteistöpalvelualalle. Huomion kohteena on etenkin rakennustyön aikainen siivoustyö, jonka riskitaso työmaalla voi vaihdella merkittävästi aina rakennustyölle ominaisille riskeille altistuvasta työstä vähäriskiseen, tavanomaista kiinteistösiivousta vastaavaan toimintaan. Huomion kohteena ovat myös sellaiset kiinteistöhuoltoon liittyvät korkean riskin työt, joita hankitaan kiinteistöpalvelualan yrityksiltä

Soveltamisalan epäselvyys ja täsmennystarve

Lausunnolla olevan asetuksen 1 §:n mukaan asetusta sovelletaan rakennustyöhön, rakentamista koskevaan suunnitteluun sekä rakennushankkeen valmisteluun ja suunnitteluun. Rakennustyö määritellään 2 §:n 1-kohdan mukaan laajasti kattamaan muun muassa rakennuksen tai rakennelman uudis- ja korjausrakentaminen sekä kunnossapito.

Perustelumuistion mukaan rakennusten ja rakennelmien ylläpitoon ja kunnossapitoon sisältyy myös työmaan järjestyksestä ja siisteydestä huolehtiminen eli niin kutsuttu rakennustyön aikainen rakennussiivous. Kiinteistötyönantajat ry katsoo, että asetuksen soveltamisala on selvä siltä osin kuin kyse on sellaisesta rakennustyön aikaisesta siivoustyöstä, joka tapahtuu selkeästi työmaa-alueella ja liittyy rakennustyön etenemiseen, työmaan järjestykseen ja turvallisuuteen. Työ kuuluu tällöin lähtökohtaisesti rakennustyön turvallisuutta koskevan asetuksen soveltamisalaan ja päätoteuttajalla

on, kuten aiemmin, pääasiallinen vastuu muun muassa työmaalla toimivien työntekijöiden perehdyttämisestä ja työmaan yleisestä turvallisuudesta.

Sen sijaan epäselväksi jää, rajautuuko soveltamisalan ulkopuolelle sellainen siivoustyö, jota tehdään rakennustyömaiden henkilöstö-, sosiaali- tai toimistotiloissa. Kiinteistötyönantajat ry:n näkemys on, että tällainen työ, riippumatta siitä, sijaitsevatko edellä mainitut siivottavat tilat työmaa-alueella vai sen ulkopuolella, on luonteeltaan tavanomaista ja riskitasoltaan olennaisesti vähäisempää kuin varsinaisilla rakennustyöalueilla tehtävä rakennustyön aikainen rakennussiivous. Koska henkilöstö-, sosiaali- tai toimistotiloissa tehtävä työ ei liity rakennustyön teknisiin työvaiheisiin eikä altista rakennustyölle ominaisille erityisille vaaroille, rakennustyön turvallisuutta koskevien vaatimusten ulottaminen siivoustyöhön tällaisissa tiloissa olisi ylimitoitettua.

Kiinteistötyönantajat ry kiinnittää samalla huomiota perustelumuihistiossa esiintyvään epäloogisuuteen. Rakennustyön aikainen rakennussiivous on katsottu perustelumuihistion sivulla 15 järjestää rakennustyöksi, kun taas esimerkiksi kiinteistöhuoltoon liittyvä lumen pudotus katoilta on rajattu rakennustyön käsitteen ulkopuolelle. Esimerkki havainnollistaa, että asetuksen soveltamisala ei kaikilta osin perustu työn tosiasialliseen riskitasoon, sillä lumenpudotus on tyypillisesti korkealla tehtävää työtä, johon liittyy, toisin kuin esimerkiksi rakennustyömaan toimistotilojen siivoukseen, merkittäviä putoamis- ja muita vakavia turvallisuusriskejä.

Kiinteistötyönantajat ry katsoo, että asetusteksti ja perustelumuihistio eivät nykyisessä muodossaan määrittele edellä kuvattua riskiperusteista erottelua riittävän selkeästi ja yksiselitteisesti, minkä vuoksi soveltamisalaa on tarpeen täsmentää virheellisten tulkintojen välttämiseksi.

Kiinteistötyönantajat pitää ongelmallisena myös sitä, että niissä tilanteissa, joissa kiinteistöhuoltoon liittyviä töitä on tilattu rakennustyömaalle kiinteistöpalvelualan yritykseltä, perustelumuihistion edellä mainittu kiinteistöhuoltotehtäviin liittyvä raja voi johtaa työmaalla tehdyn kiinteistöhuoltotyön turvallisuuteen liittyvän vastuun siirtymiseen taholle, jolla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia vaikuttaa työmaan olosuhteisiin ja yleisiin turvallisuusjärjestelyihin. Tällainen vastuun ja vaikutusvallan eriytyminen ei edistä työturvallisuutta eikä vastaa sääntelyn tavoitteita.

Legaliteettiperiaate ja rikosoikeudellinen vastuu

Rakennustyön turvallisuutta koskevien velvoitteiden rikkominen voi johtaa huomattavan laajaan, RL 47 luvun 1 §:n mukaiseen rikosoikeudelliseen rangaistusvastuuseen työturvallisuusrikoksena. Tämän vuoksi asetuksen soveltamisalan tulee täyttää perustuslain legaliteettiperiaatteesta johtuvat täsmällisyyden ja ennakoitavuuden vaatimukset. Yhteisillä rakennustyömailla toimivien osapuolten on voitava ennakoida varmuudella, milloin työturvallisuuslain yleissääntelyn lisäksi tulee sovellettavaksi rakennustyön turvallisuutta koskeva erityissääntely.

Hallinnollinen taakka ja suhteellisuus

Mikäli rakennustyön turvallisuutta koskevan asetuksen katsotaan ulottuvan myös tavanomaiseen, rakennustyöhön tosiasiallisesti liittymättömään siivoustyöhön, seurauksena on kiinteistöpalvelualan yrityksille hallinnollisen taakan kasvu ilman, että tällä saavutettaisiin asetuksella tavoiteltua työn turvallisuuden parantumista. Kiinteistötyönantajat ry huomauttaa, että kiinteistöpalveluyritykset toimivat rakennustyömailla usein lyhytaikaisesti ja ilman tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa omalta osaltaan työmaan rakenteellisiin tai organisatorisiin ratkaisuihin.

Täsmennysesitys

Kiinteistötyönantajat ry esittää, että rakennustyön turvallisuutta koskevan asetuksen soveltamisalaa ja siihen liittyviä määritelmiä täsmennetään perustelumuistiota täydentämällä seuraavasti:

- Työmaa-alueella tapahtuva, rakennustyön etenemiseen ja työmaan järjestykseen liittyvä rakennustyön aikainen siivoustyö kuuluu asetuksen soveltamisalaan, kuitenkin siten, että rakennustyömaahan liittyvissä, mutta toiminnallisesti rakentamisesta erillisissä tiloissa (kuten henkilöstö-, sosiaali- ja toimistotilat) tehtävä tavanomainen siivoustyö rajautuu asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle silloin, kun rakentamisaikaiset olosuhteet kohteessa eivät ole riskitason kannalta määrääviä.
- Perustelumuistiota tarkistetaan kiinteistöhuoltoon liittyvien töiden osalta, jottei asetuksen soveltamisala jää tältä osin puutteelliseksi ja tulkinnanvaraiseksi.

Kiinteistötyönantajat ry korostaa, että edellä esitettyjen täsmennysten tarkoituksena ei ole rajata päätoteuttajan tosiasialliseen määräysvaltaan perustuvaa vastuuta yhteisellä rakennustyömaalla, vaan selkeyttää rakennustyön turvallisuutta koskevan asetuksen soveltamisalaa.

Selkeä ja riskiperusteinen soveltamisalan määrittely on välttämätön oikeusvarmuuden, sääntelyn ennakoitavuuden ja velvoitteiden oikeasuhtaisuuden varmistamiseksi kiinteistöpalvelualalla.

KIINTEISTÖTYÖNANTAJAT RY

Tiia Brax

johtava asiantuntija

Brax Tiia
Kiinteistötyönantajat ry